

Pravidlá volebného vysielania RTVS pre voľby do Národnej rady Slovenskej republiky 2023

1.1 Preambula

Predseda Národnej rady Slovenskej republiky svojím rozhodnutím publikovaným v Zbierke zákonov Slovenskej republiky dňa 9. 6. 2023 pod č. 204/2023 Z. z. vyhlásil voľby do Národnej rady Slovenskej republiky, ktoré sa v zmysle uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky č. 1958 z 31.1.2023 o skrátení volebného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky budú konať **30. 9. 2023**.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 181/2014 Z. z. o volebnej kampani v znení neskorších predpisov sa volebná kampaň začína dňom uverejnenia rozhodnutia o vyhlásení volieb v Zbierke zákonov Slovenskej republiky a končí sa 48 hodín pred dňom konania volieb.

Volebnou kampaňou sa v zmysle ustanovenia § 2 ods. 1 zákona č. 181/2014 Z. z. považuje akákoľvek činnosť politickej strany, politického hnutia, koalície politických strán a politických hnutí, kandidátov a tretích strán, smerujúca k propagácii ich činnosti, cieľov a programu s cieľom získať funkciu volenú podľa osobitného predpisu, za ktorú sa obvykle platí úhrada. Rozumie sa tým činnosť v prospech aj v neprospech týchto subjektov. Podľa § 2 ods. 3 zákona č. 181/2014 Z. z. sa činnosť iných subjektov v prospech alebo neprospech kandidujúcich subjektov v čase ustanovenom na volebnú kampaň zakazuje.

Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 181/2014 Z. z. je **zakázané zverejňovať informácie o kandidujúcich subjektoch**, a to v čase **48 hodín pred dňom konania volieb a v deň konania volieb až do skončenia hlasovania**. Počas tejto doby je podľa uvedeného zákonného ustanovenia zakázané zverejňovať informácie o kandidujúcich politických stranách, kandidujúcich koalíciách politických strán, kandidátoch na prezidenta a kandidátoch na funkcie do orgánov územnej samosprávy v ich prospech, alebo neprospech v rozhlasovom vysielaní, v televíznom vysielaní, v rámci audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, v periodických publikáciách, neperiodických publikáciách a v agentúrnom spravodajstve. Zákaz zverejňovania informácií o kandidujúcich subjektoch začína platiť 28. 9. 2023 od 0.00 hod. a trvá do 30. 9. 2023 do 22.00 hod.

Hlavným poslaním Rozhlasu a televízie Slovenska je prispievať k realizácii Ústavou SR daného práva na slobodnú výmenu informácií. Podľa § 3 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov tvoria programovú službu RTVS primárne spravodajské, publicistické, dokumentárne, dramatické, hudobné, športové, zábavné a vzdelávacie programy, programy pre deti a mládež, iné programy, ktoré sú založené na zásadách demokracie a humanizmu a poskytujú nestranné, overené, neskreslené, aktuálne, zrozumiteľné a vo svojom celku vyvážené a pluralitné informácie o dianí v Slovenskej republike i v zahraničí na slobodné utváranie názorov.

V súlade s § 4 ods. 2 zákona č. 532/2010 Z. z. je Rozhlas a televízia Slovenska povinná **chrániť a rešpektovať nezávislosť svojich programových pracovníkov a spolupracovníkov v súlade so Štatútom programových pracovníkov a spolupracovníkov Rozhlasu a televízie Slovenska**.

Rozhlas a televízia Slovenska v zmysle Štatútu programových pracovníkov a spolupracovníkov Rozhlasu a televízie Slovenska venuje osobitnú pozornosť diskusným programom pred voľbami do zastupiteľských orgánov Slovenskej republiky, pričom podrobné pravidlá a časový harmonogram vysielania uverejňuje v dostatočnom predstihu vzhľadom na termín volieb a platnú legislatívu.

Na základe vyššie uvedeného, v spojitosti s doterajšími skúsenosťami, ako aj na základe dôsledného presadzovania hodnôt verejnoprávnosti, RTVS vypracovala pravidlá volebného vysielania RTVS pre voľby do Národnej rady Slovenskej republiky, ktoré upravujú vysielanie tak, aby bola zabezpečená všestrannosť informácií a názorová pluralita v rámci všetkých programových služieb RTVS na základe § 25 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o mediálnych službách). V tejto súvislosti je RTVS podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. povinná „zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru“.

Na základe uvedeného bude RTVS v predvolebnom období, rovnako ako mimo neho, dbať na dodržiavanie Štatútu programových pracovníkov a spolupracovníkov Rozhlasu a televízie Slovenska, platných interných predpisov RTVS upravujúcich etické pravidlá správania pracovníkov a spolupracovníkov RTVS, ako aj Etického kódexu novinára.

1.2 Záonné práva a povinnosti RTVS

Práva a povinnosti RTVS v súvislosti s voľbami do Národnej rady Slovenskej republiky sú upravené zákonom č. 181/2014 Z. z. Tým však nie sú dotknuté práva a povinnosti podľa zákona č. 532/2010 Z. z. a zákona č. 264/2022 Z. z., najmä čo sa týka všestrannosti informácií, názorovej plurality ako aj objektívnosti a nestrannosti spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky.

Podľa § 20 ods. 4 písm. c) zákona č. 264/2022 Z. z. je vysielateľ povinný zabezpečiť, aby programy a iné zložky programovej služby vysielané v rámci volebnej kampane boli v súlade so zákonom č. 181/2014 Z. z.

Podľa § 5 ods. 1 písm. m) zákona č. 532/2010 Z. z. spadá do hlavnej činnosti RTVS aj poskytovanie vysielacieho času počas volebnej kampane v rozsahu podľa osobitných predpisov.

1.3 Politická propagácia

Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 181/2014 Z. z. vyhradí RTVS najviac 30 minút vysielacieho času pre kandidujúcu politickú stranu alebo kandidujúcu koalíciu politických strán, spolu však najviac desať hodín vysielacieho času na vysielanie politickej propagácie v rozhlasovom vysielaní a najviac desať hodín vysielacieho času na vysielanie politickej propagácie v televíznom vysielaní. Nárok na vysielací čas sa musí uplatniť najneskôr **päť dní pred začiatkom vysielania politickej propagácie** (tzn. najneskôr 4. 9. 2023), inak zaniká. Zodpovednosť za obsah politickej propagácie majú v súlade s ustanovením § 12 ods. 2 zákona č. 181/2014 Z. z. ich objednávateľia.

Zákon č. 181/2014 Z. z. v § 12 ods. 1 ustanovuje, že vysielanie politickej reklamy je povolené len v čase začínajúcom sa **21 dní pred dňom konania volieb** a končiacom sa **48 hodín pred dňom konania volieb**. V zmysle uvedeného sa vysielanie politickej reklamy pred voľbami do Národnej rady Slovenskej republiky môže realizovať od **9. 9. 2023 od 00.00.00 hod. do 27. 9. 2023 do 23.59.59 hod.**

Politickou propagáciou sa v súlade s ustanovením § 98 ods. 2 zákona č. 264/2022 Z. z. rozumie verejné oznámenie určené na

- podporu politickej strany, politického hnutia, člena politickej strany alebo člena politického hnutia alebo kandidáta, prípadne v ich prospech alebo neprospech pri volebnej kampani,
- popularizáciu názvu, značky alebo hesiel politickej strany, politického hnutia alebo kandidáta.

Pri posudzovaní politickej propagácie nebude rozhodujúca forma vysielaného komunikátu, ale jeho obsah.

RTVS na základe výkladu príslušných ustanovení zákona č. 181/2014 Z. z. vyčlení na politickú propagáciu najviac 10 hodín v televíznom vysielaní a najviac 10 hodín v rozhlasovom vysielaní. Náklady na odvysielanie politickej propagácie hradia kandidujúce subjekty, ktorých sa do volieb do Národnej rady Slovenskej republiky v roku 2023 zaregistrovalo 25.

RTVS je povinná zabezpečiť na začiatku a na konci vysielania politickej propagácie jej zreteľné označenie a oddelenie od ostatných programov a iných zložiek programovej služby odvysielaním oznamu, že ide o platené vysielanie.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 181/2014 Z. z., v súlade s požiadavkou transparentnosti volebnej kampane, každý, kto vedie volebnú kampaň, je povinný zabezpečiť, aby odvysielaná politická propagácia, zverejnená platená inzercia, zverejnené volebné plagáty a všetky ďalšie spôsoby vedenia kampane obsahovali údaje o objednávateľovi a dodávateľovi v rozsahu meno, priezvisko a obec trvalého pobytu, ak ide o fyzickú osobu, a názov a sídlo a identifikačné číslo organizácie, ak ide o právnickú osobu.

Podľa § 12 ods. 4 zákona č. 181/2014 Z. z. je politickú propagáciu zakázané vysielateľ v čase, ktorý je v rozhlasovom vysielaní a v televíznom vysielaní vyhradený na reklamný oznam. Na čas poskytnutý na vysielanie politickej propagácie sa nevzťahujú obmedzenia časového rozsahu vysielaného reklamného oznamu podľa osobitného predpisu (§ 89 zákona č. 264/2022 Z. z.).

Každá z kandidujúcich politických strán alebo koalície politických strán má nárok na najviac 30 minút vysielacieho času na vysielanie politickej propagácie v televíznom vysielaní a najviac 30 minút vysielacieho času na vysielanie politickej

propagácie v rozhlasovom vysielaní. Konkrétny rozsah vysielacieho času na vysielanie politickej propagácie pripadajúci na kandidujúcu politickú stranu alebo koalíciu bude určený s ohľadom na počet kandidujúcich subjektov a uplatnené nároky na vysielací čas tak, aby bol dodržaný celkový limit desať hodín vysielacieho času na vysielanie politickej propagácie v televíznom, ako aj v rozhlasovom vysielaní.

Vzhľadom na technické možnosti bude RTVS vysielateľ 30-sekundové spoty. Kandidujúci subjekt si ich môže objednať na základe podmienok stanovených v cenníku politickej propagácie pre voľby do Národnej rady Slovenskej republiky 2023, ktorý je prílohou č. 1 tohto dokumentu.

Podľa § 12 ods. 6 zákona č. 181/2014 Z. z. sa právna úprava politickej propagácie obsiahnutá v § 10 a § 12 ods. 1 až 6 zákona č. 181/2014 Z. z. nevzťahuje na vysielanie prostredníctvom internetu a preto politickú propagáciu nie je možné vysielateľ v rámci programovej služby vysielanej prostredníctvom internetu (webcasting).

1.4 Diskusné relácie RTVS

Na základe Štatútu programových pracovníkov a spolupracovníkov Rozhlasu a televízie Slovenska patria diskusné programy k základným pilierom služby verejnosti. Ich úlohou je ponúknuť poslucháčom a divákovi hlavné názorové prúdy spoločnosti, menšinové postoje, alternatívne pohľady a ich vzájomné konfrontácie, ako aj kultúrne, spoločenské a umelecké trendy. Dramaturgia diskusných programov vždy vychádza z predpokladu, že na každý problém existujú viaceré rovnocenné názory, pri ktorých nevyhnutne dochádza k rozporom. Z tohto hľadiska dostávajú jednotlivé názorové prúdy rovnomerný priestor vo vysielaní. V prípade, že nie je možné zabezpečiť názorovú vyváženosť, pristúpi dramaturgia k vysielaniu tzv. prázdneho kresla, kde úlohu kvalifikovaného oponenta zastúpi moderátor, pričom z jeho vystúpení nesmie byť zrejmy jeho občiansky a osobný postoj.

Hosti a témy diskusných programov zásadne vyberá RTVS na základe nezávislej redakčnej úvahy. V rámci demokratickej súťaže politických strán a hnutí vo vysielaní dostávajú priestor v závislosti od ich reálneho postavenia v politickom a spoločenskom živote. Diskusné programy RTVS sa vysielajú spravidla naživo. Výnimočne je možné reláciu predohrať a odvyselať zo záznamu; o predohraní relácie rozhoduje dramaturgia RTVS, nie pozvaní hostia. Pozvaným hosťom do diskusného programu sa rozumie osoba, ktorá prijala pozvanie zo strany dramaturgie RTVS a zároveň prisľúbila svoju osobnú účasť v diskusnom programe, nie politický subjekt, ktorého členom alebo nominantom je pozvaný hosť. Pozvaného hosta môže v diskusii zastúpiť iná osoba len s predchádzajúcim súhlasom dramaturgie RTVS. Ak sa pozvaný hosť v dohodnutom termíne nedostaví na vysielanie alebo nahrávanie diskusného programu, RTVS uplatní inštitút prázdneho kresla. Pri uplatnení inštitútu prázdneho kresla je moderátor povinný o dôvodoch neúčasti pozvaného hosta informovať poslucháčov a divákov najmenej dvakrát, a to na začiatku a na konci diskusného programu. Vyváženosť programu musí byť zabezpečená aj uvádzaním argumentov, ktoré v diskusii nemajú zastúpenie. Moderátori diskusných programov sú povinní zachovávať nestrannosť a usilovať sa o otvorenú výmenu názorov diskutujúcich.

RTVS zohľadňuje skutočnosť, že aj v predvolebnom období plynie život v spoločnosti, politike, ekonomike, ale aj v ďalších oblastiach ďalej a je nutné kontinuálne zabezpečiť informovanosť širokej verejnosti, rovnako tak je nutné o nových udalostiach, skutočnostiach a faktoch diskutovať. Z uvedeného dôvodu bude RTVS aj pred voľbami do Národnej rady Slovenskej republiky informovať verejnosť okrem iného aj o dôležitých udalostiach spoločenského a politického života prostredníctvom svojich existujúcich diskusných relácií. V záujme vyváženosti budú editori a dramaturgovia prísne posudzovať účasť kandidujúcich subjektov v týchto reláciách, ako aj účasť osobností, prípadne zástupcov politických subjektov, ktoré sa angažujú v prospech kandidujúcich subjektov, alebo iných subjektov, ktorých účasť a vystupovanie by mohli ohroziť, alebo porušiť zákonné ustanovenia vzťahujúce sa k RTVS, jej postaveniu, poslaniu, vysielaniu, alebo voľbám do Národnej rady Slovenskej republiky, a to počas ich priebehu.

Predvolebné diskusie

RTVS podľa § 10 ods. 2 zákona č. 181/2014 Z. z. vyhradí 10 hodín vysielacieho času na diskusné programy v rozhlasovom a 10 hodín vysielacieho času v televíznom vysielaní.

RTVS poskytne kandidujúcim subjektom rovnaký priestor na prezentáciu prostredníctvom jedného zástupcu. V prvej fáze (11. – 21. 9. 2023) pôjde o individuálne štruktúrované rozhovory so zástupcami všetkých kandidujúcich subjektov, v druhej fáze (19. – 27. 9. 2023) o spoločné diskusie so zástupcami kandidujúcich subjektov podľa kritérií uvedených nižšie v časti „Druhá fáza“.

- Prvá fáza: **Rozhovory so zástupcami kandidujúcich subjektov** (ďalej aj ako „zástupca“) na aktuálne témy s rovnakými otázkami pre všetkých zástupcov budú odvysielané počas pracovných dní od pondelka do štvrtka počas dvoch pracovných týždňov od 11. do 21. 9. 2023 na Jednotke a v Rádiu Slovensko pod názvom „**Parlamentné voľby 2023 – rozhovory**“.

So všetkými zástupcami budú realizované samostatné rozhovory (dialóg moderátor – zástupca), ktoré budú odvysielané v týchto dňoch: 11., 12., 13., 14., 18., 19., 20., 21. 9. 2023. RTVS zabezpečí, aby sa rozhovory nevysielali súbežne na viacerých rozhlasových alebo televíznych programových službách. Poradie vysielania rozhovorov s jednotlivými zástupcami kandidujúcich subjektov určí žreb pod dohľadom notára. Každému kandidujúcemu subjektu RTVS umožní prítomnosť zástupcu na žrebovaní, o termíne žrebovania bude všetky kandidujúce subjekty písomne informovať v dostatočnom predstihu. O výsledkoch žrebovania budú informované všetky kandidujúce subjekty a harmonogram bude zverejnený na webovom sídle RTVS (www.rtvsk.sk alebo www.rtv.org).

Otázky dostanú kandidujúce subjekty spolu s informáciou o výsledkoch žrebovania. Časový priestor na rozhovor bude pre všetky kandidujúce subjekty rovnaký, zástupcovia si môžu rozdeliť dĺžku odpovedí na jednotlivé otázky podľa programových preferencií kandidujúceho subjektu.

- Druhá fáza: **Diskusie so zástupcami kandidujúcich subjektov**, ktoré budú vysielané naživo súbežne na Jednotke a v Rádiu Slovensko pod názvom „**Parlamentné voľby 2023 – diskusia**“, a to v pracovných dňoch v období od 19. do 27. 9. 2023.

Budú to záverečné predvolebné moderované diskusie zástupcov na aktuálne témy tak, aby si volič mohol porovnať názorové zameranie kandidujúcich subjektov. Zástupca každého kandidujúceho subjektu bude mať k dispozícii rovnaký čas meraný časomierou. V prípade neúčasti niektorého zástupcu kandidujúcich subjektov uplatní RTVS inštitút prázdneho kresla a skráti vysielací čas relácie o časovú dotáciu neprítomného zástupcu, t. j. časová dotácia neprítomného zástupcu sa neprerozdelení medzi prítomných zástupcov kandidujúcich subjektov.

Kandidujúce subjekty budú rozdelené do štyroch skupín na základe aritmetického priemeru výsledkov prieskumov voličských preferencií (volebných prieskumov a volebných modelov) troch renomovaných prieskumných agentúr: v abecednom poradí AKO, FOCUS, MEDIAN (ďalej aj ako „agentúry“) zverejnených v období od 1. 6. do 31. 8. 2023 (ďalej aj ako „posudzované obdobie“) a pravdepodobnosti získania poslaneckých mandátov v Národnej rade Slovenskej republiky vyplývajúcej z týchto prieskumov. Do aritmetického priemeru výsledkov prieskumov voličských preferencií sa nezapočítavajú tie výskumy voličských preferencií, ktoré si v agentúrach objednávajú kandidujúce či nekandidujúce politické subjekty.

V prvej skupine diskutérov budú zástupcovia kandidujúcich subjektov, ktoré v každom mesiaci posudzovaného obdobia získali v prieskumoch voličských preferencií každej agentúry najmenej 0 % a zároveň aritmetický priemer výsledkov prieskumov voličských preferencií daného kandidujúceho subjektu v posudzovanom období je nižší ako 3,0 %, t. j. nachádza sa v poloopenom intervale $<0,0 - 3,0$). Táto skupina diskutérov bude rozdelená vzostupne podľa aritmetického priemeru výsledkov prieskumov voličských preferencií do troch podskupín, ktoré budú vysielané postupne 19., 20. a 21. 9. 2023.

V druhej skupine diskutérov (vysielanie 25. 9. 2023) budú zástupcovia kandidujúcich subjektov, ktorých aritmetický priemer výsledkov prieskumov voličských preferencií v posudzovanom období je rovný alebo vyšší ako 3,0 % a zároveň nižší ako 5,0 %, t. j. nachádzajú sa v poloopenom intervale $<3,0 - 5,0$) a zástupcovia volebných koalícií, ktoré v aritmetickom priemere nedosiahnu kvórum potrebné na vstup do Národnej rady Slovenskej republiky.

V tretej skupine diskutérov (vysielanie 26. 9. 2023) budú zástupcovia kandidujúcich subjektov, ktorých aritmetický priemer výsledkov prieskumov voličských preferencií v posudzovanom období je rovný alebo vyšší ako 5,0 % a zároveň nižší ako 10,0 %, t. j. nachádzajú sa v poloopenom intervale $<5,0 - 10,0$) okrem volebných koalícií, ktoré v aritmetickom priemere nedosiahnu kvórum potrebné na vstup do Národnej rady Slovenskej republiky.

Vo štvartej skupine diskutérov (vysielanie 27. 9. 2023) budú zástupcovia kandidujúcich subjektov, ktorých aritmetický priemer výsledkov prieskumov voličských preferencií v posudzovanom období je rovný alebo vyšší ako 10,0 %, t. j. nachádzajú sa v uzavretom intervale $<10,0 - 100,0$).

Aritmetický priemer výsledkov prieskumov voličských preferencií sa bude počítať na jedno desatinné miesto; ak agentúry zverejnia v posudzovanom období výsledky prieskumov voličských preferencií s vyšším počtom desatinných miest, aritmetický priemer sa vypočíta zo zverejnených dát a následne sa zaokrúhli na jedno desatinné miesto tak, že desatinné hodnoty 1-4 sa zaokrúhli smerom nadol a desatinné hodnoty 5-9 sa zaokrúhli smerom nahor.

O rozdelení kandidujúcich subjektov do skupín a termínoch vysielania jednotlivých diskusií budú informované všetky kandidujúce subjekty, a harmonogram bude zverejnený na webovom sídle RTVS (www.rtvsk.sk alebo www.rtv.org).

Tak v prípade štruktúrovaných rozhovorov, ako aj v prípade diskusií RTVS preferuje účasť lídrov kandidátnych listín, no kandidujúci subjekt môže rozhodnúť aj o inom diskutujúcom zástupcovi, ktorý je zaradený v kandidátnej listine na nižšom poradovom čísle.

Ďalšie podrobnosti o predvolebných diskusiách, mieste ich konania, čase príchodu diskutujúcich, tematické okruhy, nasadenie do jednotlivých diskusných programov dostanú všetky kandidujúce subjekty e-mailom alebo telefonicky s dostatočným časovým predstihom, po schválení štruktúry a harmonogramu vysielania diskusných programov.

Štruktúrované rozhovory sa budú nahrávať v dňoch 21. 8. 2023 až 8. 9. 2023. Tieto rozhovory aj diskusie, ktoré RTVS odvysiela naživo, budú zrealizované v priestoroch televíznej časti RTVS v Mlynskej doline v Bratislave. Všetky podrobnosti súvisiace s príchodom zástupcov na nahrávanie štruktúrovaných rozhovorov a na diskusie budú dohodnuté s kandidujúcimi subjektmi dodatočne.

Pravidlá pre pravidelné diskusné relácie vysielané v predvolebnom období

Sobotné dialógy – najvýznamnejšia politická diskusná relácia rozhlasovej programovej služby Rádio Slovensko s týždňovou periodicitou, vysiela sa každú sobotu spravidla naživo. V predvolebnom období sa koncepcia relácie ako diskusie o aktuálnych politických a spoločenských problémoch nebude meniť. Bude zachovaný princíp vyváženosti názorového spektra. Kandidujúce subjekty do Národnej rady Slovenskej republiky budú počas predvolebného obdobia pozývané len vo verejnom záujme a len v prípade ich nezastupiteľnosti, po konzultácii s riaditeľom sekcie spravodajstva a publicistiky RTVS.

O 5 minút 12 – najvýznamnejšia politická diskusná relácia televíznych programových služieb Jednotka a RTVS :24 s týždňovou periodicitou, vysiela sa každú nedeľu spravidla naživo. V predvolebnom období sa koncepcia relácie ako diskusie o aktuálnych politických a spoločenských problémoch nebude meniť. Bude zachovaný princíp vyváženosti názorového spektra. Kandidáti do Národnej rady Slovenskej republiky budú v predvolebnom období pozývaní len vo verejnom záujme a len v prípade ich nezastupiteľnosti, po konzultácii s riaditeľom sekcie spravodajstva a publicistiky RTVS.

Z prvej ruky – analytická názorová a hodnotiacia diskusná relácia rozhlasovej programovej služby Rádio Slovensko s dennou periodicitou, vysiela sa každý pracovný deň spravidla naživo. Kritériá výberu hostí sa v predvolebnom období nezmenia a budú zamerané na aktuálne a spoločensky závažné témy. Zástupcovia kandidujúcich subjektov môžu byť pozvanými hosťami do diskusie len v prípade mimoriadnej udalosti, v záujme vyváženosti však musia byť oslovení ich názoroví oponenti, a to buď ako pozvaní hostia priamo v štúdiu, alebo sprostredkovaným vyjadrením na záznam, prípadne písomným stanoviskom. Názorovým oponentom sa v tomto prípade rozumie vecno-obsahová oponentúra k diskutovanej téme, nie politicko-stranícka príslušnosť. Prísne sa bude posudzovať aj pozvanie nekandidujúcich osôb, ktoré sú spojené s kandidatúrou niektorého z kandidujúcich subjektov.

Komentáre dňa – analytická názorová a hodnotiacia diskusná relácia televíznej programovej služby RTVS :24 s dennou periodicitou, vysiela sa každý pracovný deň spravidla naživo. Kritériá výberu hostí sa v predvolebnom období nezmenia a budú zamerané na aktuálne a spoločensky závažné témy. Zástupcovia kandidujúcich subjektov môžu byť pozvanými hosťami do diskusie len v prípade mimoriadnej udalosti, v záujme vyváženosti však musia byť oslovení ich názoroví oponenti, a to buď ako pozvaní hostia priamo v štúdiu, alebo sprostredkovaným vyjadrením na záznam, prípadne písomným stanoviskom. Názorovým oponentom sa v tomto prípade rozumie vecno-obsahová oponentúra k diskutovanej téme, nie politicko-stranícka príslušnosť. Prísne sa bude posudzovať aj pozvanie nekandidujúcich osôb, ktoré sú spojené s kandidatúrou niektorého z kandidujúcich subjektov.

K veci – analytická názorová a hodnotiacia diskusná relácia rozhlasovej programovej služby Rádio Slovensko s dennou periodicitou, vysiela sa každý pracovný deň spravidla naživo. Kritériá výberu hostí sa v predvolebnom období nezmenia a budú zamerané na aktuálne a spoločensky závažné témy. Zástupcovia kandidujúcich subjektov môžu byť pozvanými hosťami do diskusie len v prípade mimoriadnej udalosti, v záujme vyváženosti však musia byť oslovení ich názoroví oponenti, a to buď ako pozvaní hostia priamo v štúdiu, alebo sprostredkovaným vyjadrením na záznam, prípadne písomným stanoviskom. Názorovým oponentom sa v tomto prípade rozumie vecno-obsahová oponentúra k diskutovanej téme, nie politicko-stranícka príslušnosť. Prísne sa bude posudzovať aj pozvanie nekandidujúcich osôb, ktoré sú spojené s kandidatúrou niektorého z kandidujúcich subjektov.

Otvorene s Annou Vargovou – analytická názorová a hodnotiacia diskusná relácia rozhlasovej programovej služby Rádio Slovensko s dennou periodicitou, vysiela sa každý pracovný deň spravidla naživo. V predvolebnom období sa koncepcia relácie ako dialóg moderátora s jedným hosťom o aktuálnych politických a spoločenských problémoch nebude meniť. Osoby kandidujúce vo voľbách budú počas predvolebného obdobia pozývané len vo verejnom záujme a len v prípade ich nezastupiteľnosti, po konzultácii s riaditeľom sekcie spravodajstva a publicistiky RTVS. Prísne sa bude posudzovať aj pozvanie nekandidujúcich osôb, ktoré sú spojené s kandidatúrou niektorého z kandidujúcich subjektov.

Interview :24 – analytická názorová a hodnotiaci diskusná relácia televíznej programovej služby RTVS :24 s dennou periodicitou, vysiela sa každý pracovný deň spravidla naživo. V predvolebnom období sa koncepcia relácie ako dialóg moderátora s jedným hosťom o aktuálnych politických a spoločenských problémoch nebude meniť. Osoby kandidujúce vo voľbách budú počas predvolebného obdobia pozývané len vo verejnom záujme a len v prípade ich nezastupiteľnosti, po konzultácii s riaditeľom sekcie spravodajstva a publicistiky RTVS. Prísne sa bude posudzovať aj pozvanie nekandidujúcich osôb, ktoré sú spojené s kandidatúrou niektorého z kandidujúcich subjektov.

V prípade, že hosťom pravidelnej diskusnej relácie bude v súlade s vyššie uvedenými podmienkami zástupca kandidujúceho subjektu nie je prípustné, aby takúto účasť v relácii využíval na šírenie verejných oznámení v prospech alebo neprospech kandidujúcich subjektov, a to slovom či obrazom (vrátane takýchto oznámení umiestnených na oblečení). RTVS si preto vyhradzuje právo odobrať takémuto hosťovi pred vstupom do štúdia všetky predmety s takýmto obsahom (napr. transparenty, odznaky, letáky, grafy, fotografie), prípadne mu neumožniť účasť v diskusnej relácii, ak ich odmietne odovzdať alebo ak má takýto obsah viditeľne umiestnený na oblečení.

1.5 Spravodajské a publicistické programy RTVS

RTVS je podľa ustanovenia podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. povinná „zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru“.

RTVS na základe Štatútu programových pracovníkov a spolupracovníkov Rozhlasu a televízie Slovenska poskytuje poslucháčom, divákovi a užívateľom komunikačných technológií informácie dôležité na všestrannú orientáciu a slobodné vytváranie názorov. Striktne pri tom rozlišuje medzi informáciou spravodajského charakteru (správa) a hodnotiacim úsudkom (komentár). Je neprípustné spájať alebo zamieňať tieto dva programové prvky vo vysielaní.

RTVS si zakladá na faktickej presnosti a nestrannosti, založenej predovšetkým na zisťovaní a overovaní skutočnosti. Správa preto musí byť overená aspoň z dvoch vierohodných a navzájom nezávislých zdrojov, s výnimkou informácií, ktoré oficiálne sprístupnili štátne a verejné úrady a inštitúcie.

RTVS je pri príprave a vysielaní spravodajských a publicistických programov nezávislá. Vylučuje sa zásah politických, ekonomických, spoločenských a iných lobistických skupín do ich prípravy a vysielania. Okrem organizačných štruktúr RTVS nemá nikto vplyv ani právo rozhodnúť o zaradení alebo nezaradení spravodajského a publicistického programu do vysielania.

RTVS sa pri príprave a vysielaní spravodajských a publicistických programov striktne riadi princípom editovania a profesionálnou zodpovednosťou editorov. Editovanie a redigovanie jednotlivých príspevkov spravodajstva a publicistiky nie je cenzúrou.

Na základe uvedeného je zrejmé, že spravodajské aj publicistické programy majú dôležitú informačnú úlohu pred obdobím volebnej kampane, počas kampane, ale aj počas volieb. Aj preto nie je možné udalosti zamlčať, no zároveň musí RTVS, ako aj programoví pracovníci a spolupracovníci RTVS zabrániť tomu, aby sa RTVS stala nástrojom propagácie ktoréhokoľvek kandidujúceho subjektu, prípadne nástrojom na zverejnenie kompromitujúcich informácií o kandidujúcom subjekte. Dramaturgovia, editori, vedúci vydania, redaktori, ale aj ostatní redakční pracovníci preto musia veľmi prísne vyhodnocovať pravdivosť a relevantnosť informácie, ktorá má byť v predvolebnom období zverejnená, ako aj nositeľa tejto informácie a jeho prípadnú afinitu alebo averziu k dotknutému subjektu.

Osobitný prístup a hodnotenie si vyžadujú akcie (napríklad petície, demonštrácie, pochody a i.), ktorých skrytým významom môže byť podpora niektorého z kandidujúcich subjektov. Preto treba takúto skutočnosť dôsledne overiť.

Pri spracovaní spravodajských a publicistických informácií v predvolebnom období budú preto programoví pracovníci a spolupracovníci RTVS so zvýšenou pozornosťou prihliadať na verejný záujem, význam tej-ktorej udalosti a informácie v kontexte aktuálneho diania, jej vplyv na obyvateľov SR, možnosť presadiť zámer v rámci kompetencií poslanca Národnej rady Slovenskej republiky, ako aj na doterajší politicko-spoločenský význam kandidáta alebo kandidujúceho subjektu.

1.6 Prieskumy verejnej mienky

RTVS bude v predvolebnom období využívať na prípravu predvolebných diskusií (podľa čl. 1.4) výsledky prieskumov voličských preferencií (volebných prieskumov a volebných modelov) renomovaných prieskumných agentúr: v abecednom poradí AKO, FOCUS, MEDIAN, v záujme objektívneho informovania a plnenia svojich povinností, však bude v dennom

spravodajstve a aktuálnej publicistike využívať aj prieskumy voličských preferencií (volebných prieskumov a volebných modelov) ďalších relevantných prieskumných agentúr, po vyhodnotení objektívnosti a relevantnosti týchto agentúr.

Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 181/2014 Z. z. je v čase 48 hodín pred dňom konania volieb a v deň konania volieb až do skončenia hlasovania (tzn. v období **od 28. 9. 2023 (od 0.00 hod.) do 30. 9. 2023 (do 22.00 hod.)**) zakázané zverejňovať výsledky volebných prieskumov a volebných ankiet. Posledným dňom na zverejňovanie výsledkov volebných prieskumov a volebných ankiet je teda 27. 9. 2023 (do 23.59.59 hod.).

Pri každom uverejnenom volebnom prieskume a volebnej ankete je nutné poslucháča a diváka informovať o preferenciách **všetkých kandidujúcich subjektov do Národnej rady Slovenskej republiky, ktoré daný prieskum verejnej mienky vo výsledkoch zaznamenal**; názve agentúry, ktorá volebný prieskum alebo volebnú anketu realizovala; o období zberu informácií; počte respondentov. Zároveň je nutné nevydávať výsledky volebných prieskumov a volebných ankiet za fakty, ale v súlade s dlhoročnou praxou informovať poslucháčov a divákov s použitím výrazových prostriedkov, ktoré vyjadrujú neistotu zistení prieskumov verejnej mienky (napr. prieskum naznačuje, agentúra odhaduje a pod.).

V zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 181/2014 Z. z. sa aj na prezentáciu volebných prieskumov a volebných ankiet vzťahuje povinnosť zabezpečiť, aby obsahovali údaje o objednávateľovi a dodávateľovi v rozsahu meno, priezvisko a obec trvalého pobytu, ak ide o fyzickú osobu, a názov a sídlo a identifikačné číslo organizácie, ak ide o právnickú osobu. Spôsob, akým by mali byť tieto údaje v rozhlasovom a televíznom vysielaní zverejnené, nie je určený zákonom. Z povahy veci vyplýva, že v rozhlasovom vysielaní budú údaje zverejnené slovom, zatiaľ čo v televíznom vysielaní môžu byť zverejnené slovom, obrazom alebo kombináciou týchto spôsobov. Ktorým z týchto spôsobov, počas akého dlhého časového úseku a v ktorom momente v rámci vysielania sa tak má stať, zákon výslovne nestanovuje. Táto povinnosť bude teda v súvislosti s voľbami do Národnej rady Slovenskej republiky splnená, ak tieto údaje budú zverejnené aspoň jedenkrát v rámci vysielania každého volebného prieskumu a volebnej ankety takým spôsobom, aby sa s nimi poslucháč resp. divák mohol oboznámiť.

V deň volieb, 30. 9. 2023, bezprostredne po zatvorení volebných miestností o 22.00 hod. RTVS uverejní výsledky prieskumu verejnej mienky, tzv. exit poll, ktorý exkluzívne pre RTVS pripraví agentúra MEDIAN. Na rozdiel od predvolebných prieskumov voličských preferencií exit poll obsahuje štatistiku odpovedí voličov na položenú otázku: „Koho ste práve volili?“. Výsledky exit pollu uverejnené po 22.00 hod. zvyšujú atraktivitu vysielania RTVS v rozhlasovej aj v televíznej časti, pretože celkové výsledky volieb zverejňované Štátnou komisiou pre voľby a kontrolu financovania politických strán budú známe až po niekoľkých hodinách od skončenia hlasovania, pričom výsledky prieskumu exit poll predstavujú dôležitý nástroj pri priamych povolebných politologických analýzach počas volebnej noci.

1.7 Programoví pracovníci a spolupracovníci RTVS

Všetci programoví pracovníci a spolupracovníci RTVS sa musia oboznámiť s týmito pravidlami informovania v predvolebnom období a dodržiavať ich. Sú povinní oboznámiť sa so zákonnými obmedzeniami, predovšetkým zákonom č. 181/2014 Z. z., zákonom č. 264/2022 Z. z. a dodržiavať povinnosti, ktoré im z nich vyplývajú.

Rovnako ako mimo volebného obdobia, aj v období pred voľbami musia programoví pracovníci a spolupracovníci dodržiavať Štatút programových pracovníkov a spolupracovníkov Rozhlasu a televízie Slovenska a ďalšie interné predpisy týkajúce sa etického správania programových pracovníkov a spolupracovníkov RTVS a ak vykonávajú novinársku činnosť, tak aj Etický kódex novinára.

Podľa Štatútu programových pracovníkov a spolupracovníkov Rozhlasu a televízie Slovenska *„Konflikt záujmov nastáva už vtedy, ak môžu vzniknúť pochybnosti o nestrannosti osoby pripravujúcej program. Takéto pochybnosti vznikajú vtedy, ak osoba, ktorá program pripravuje, je so subjektom, o ktorom sa má informovať, spojená rodinným, pracovným, zmluvným, členským, priateľským alebo nepriateľským pomerom, alebo ak od tohto subjektu prijala alebo prijíma akékoľvek výhody a požitky, alebo sa iným spôsobom zúčastnila na jeho činnosti.“*

Za podozrenie z konfliktu záujmov je možné považovať aj podieľanie sa programových pracovníkov a spolupracovníkov RTVS na propagácii kandidátov a kandidujúcich subjektov, na základe ktorého môžu vzniknúť pochybnosti o nezávislosti a nestrannosti RTVS. Programový pracovník RTVS musí o podozrení z konfliktu záujmov informovať svojho nadriadeného a programový spolupracovník RTVS vedúceho organizačného útvaru, v rámci ktorého sa realizuje spolupráca daného programového spolupracovníka.

V prípade, ak sa programový pracovník RTVS rozhodne kandidovať do Národnej rady Slovenskej republiky, bezodkladne upovedomí svojho priameho nadriadeného za účelom predchádzania konfliktu záujmov; programový spolupracovník RTVS na to upozorní vedúceho organizačného útvaru, v rámci ktorého sa realizuje spolupráca daného programového spolupracovníka.

V takýchto prípadoch sa prijímú v prípade potreby nevyhnutné opatrenia, aby RTVS počas volebnej kampane poskytovala nestranné, overené, neskreslené, aktuálne, zrozumiteľné a vo svojom celku vyvážené a pluralitné informácie o voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky. Programový pracovník a spolupracovník RTVS, ktorý bude kandidovať do Národnej rady Slovenskej republiky, nebude v termíne od 9. do 30. 9. 2023 vystupovať v rozhlasovom a televíznom vysielaní, ktoré by vo svojom dôsledku mohlo spôsobiť zvýhodnenie tejto osoby oproti ostatným kandidátom vo voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky (toto opatrenie sa týka rovnako textových, zvukových, obrazových aj zvukovoobrazových obsahov publikovaných RTVS).

1.8 Kontakty

Osobami oprávnenými komunikovať s kandidujúcimi subjektmi a ich volebnými štábmi v súvislosti s predvolebným vysielaním RTVS sú:

- **Anna Sámelová**, riaditeľka Sekcie spravodajstva a publicistiky RTVS, email: anna.samelova@rtvs.sk, tel. +421 919 242 351
- **Miroslav Frindt**, vedúci odboru domáceho televízneho spravodajstva, email: miroslav.frindt@rtvs.sk, tel. +421 905 200 845
- **Viliam Hrivnák**, dramaturg volebného vysielania, email: viliam.hrivnak@rtvs.sk, tel. +421 918 887 090

1.9 V prípade nepredvídaných okolností, ktoré prinúti RTVS zmeniť koncept predvolebného vysielania, bude RTVS bezodkladne informovať o zmene kandidujúce subjekty.

Mgr. Ľuboš Machaj
generálny riaditeľ RTVS